

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: De smaa Grønne

Citation: Andersen, H. C.: "De smaa Grønne", i *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 314.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr07val-shoot-idm139890593224112/facsimile.pdf> (tilgået 25. september 2021)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

har sikret hans eftermæle gennem sine sange, er således taget fra det kasserede eventyr »*Man siger-ø!*» (V 244.4-13), medens rammen med den lanc stue og det vinterlige landskab i forkortet og omarbejdet skikkelse er hentet fra Optegnelsesbog II, 4 (Bl. 14r-16r), som A havde taget i brug i 1860, se nærmere i FoF X 146-48.

29.8-9 *Sneflokkene*] snefnuggene. – **12** *Kæmpegrav*] oldtidsgrav, kæmpehøj; kæmpe: kriget. – **14** *Guldringen skinnede om hans Pande*] se n.t. III 84.15. – **16** *sorrigfuld*] sorgfuld. – **20-22** *Ingen har besjunget ... Hjertet*] jvf. *Ærens Tornøvel* (IV 60.11-12 m. note).

30.3 *Barde*] skjald, digter hos oldtidens germanere og kelttere, jvf. traditionen fra Ossian (se ndf.). – **7-8** *Grønsvær-Høi ... Stene*] stendysse. – **16** *de hvide Bier sværms*] det sneer; sml. *Snedronningen* (II 51.17 m. note) og *Bispen paa Berglum* (IV 204.35). – **17ff.** Refererer til opdelingen af folkeviserne i kæmpe-, ridder-, roman-, trylleviser osv. – **17** *Drapa*] oldnordisk lokvad, lovsang med omkvæd til forherligelse af heltes bedrifter. – **20** *Runer lagt under Dødmands Tunge*] jvf. Saxo (se H.F. Feilberg: Ordbog over jyske almuesmål III.1904-lt. s.97 l.35); dødmænd: genferd, døding. – **26-27** *Borgfruen ... Saga*] mange af folkeviserne blev nedskrevet i 1500-tallet af adelsdamer fx Karen Brahe. – **29** *Bisskrømmet*] småhandlende, der sælger ildtøj, pynt o.l.

31.12 *har Pip*] er skøre. – **15** *Skratten*] skratzen, maven. – **22-23** *Elverhøi*] romantisk skuespil af J.L.Heiberg med musik af F.Kuhlau, opført 1. gang på Det kgl. Teater 6.11.1828. – **23** *Ossianske Sange*] James Macphersons (1735-96) bearbejdelser af og digtninge over den middelalderlige gælske digter Ossian (1200-tallet) udgivet 1760-63. – **23** *Valkyriens susende Vingelag*] Valkyrien. Ballet i 4 akter af Aug. Bournonville. Musik af J.P.E.Hartmann. Opført 1. gang på Det kgl. Teater 13.9.1861.

De smaa Grønne

De smaa Grønne tryktes første gang i Nye Digtinger. Fortællinger og Digte af danske Forfattere, udg. af Christian Winther. 1858, der udkom i december 1867.

Om eventyrets tilblivelse hedder det i MLE under året 1867: »Det var den varme Sommertid og slet ikke lysteligt inde i Byens solhøde Gader. Jeg blev som Gjæst modtaget hos Venerne Melchior paa »*Reiigheds*» og skrev der »*Gudfaders Billedbog*» og Eventyret »*de smaa Grønne*« (II 334), jvf. også Bemærkninger, hvor det hedder, at *De smaa*

Grønne er sprunget frem «i Tilfredshed og Humeur, som et lykkeligt Hjem kan give det» (23). Mere præcis datering giver *Dagbøger* 16.6.1867, *Relighed*: »Jeg renskrev: Gudfaders Billedbog, under Skrivningen kom det over mig at bringe paa Papiret Eventyret: De smaa Grønne, som jeg læste og det gjorde Lykke« (VII 307). Som sædvanligt læste A eventyret op for venner og bekendte, og i et brev fra Basnæs 22.7.1867 fortæller han vennen, komponisten J.P.E.Hartmann (1805-1900): »Jeg har skrevet et Eventyr: »De smaa Grønne«, det vil sige: »Bladlus«; lad ikke det virkelige Navn forarge, de have ikke selv døbt sig; det er os, der have givet denne driftige Rosenborger det platte Navn« (BEA II 568).

Oprindelig var det planen, at eventyret evt. skulle trykkes i en af M.Goldschmidt (1819-87) påtænkt samling. Fra Glorup skriver A 30.7.1867 til Edvard Collin: »Jeg lægger her ved Brevet en Afskrift af et nyt Eventyr, vi De og Deres Kone læse det, samt lade Fru Lund [: forfatterinden Axcline Lund (1836-1918)] høre det, hun skriver at hun ønsker det; er der Eet eller Andet i Commaeringen at bemærke, vil De da kun file løs. Gjem det derpaa til videre. Goldschmidt har bedt mig om et Bidrag til sin nyeste Bog, maaskee giver jeg ham dette, dersom jeg ikke til den seneste Tid har andet, derfor gjem det!« (BEC IV 35). Et brev dateret Helsteinborg 12.8.1867 oplyser endvidere, at A overlader videresendelse til Collin (ib. 38). Vennen har åbenbart sendt det videre, for 30.9.1867 hedder det i *Dagbøger*: »Brev fra Goldschmidt, som ikke kommer til at udgive sin Samling og derfor tilbage sendte »de smaa Grønne« (VII 356).

Om motivet fortæller Stampe 79, at bladlusene var et af A.L.Drawsens (gift med Ingeborg Collin) yndlingsemner, som A rimeligvis har genfortalt efter hans meddelelse. Men motivet, der også optog A, leder via *Væddvaaben* (II 151f) tilbage til Fodreise, hvor den lærde holder tale over en loppe, han betragter i et mikroskop: »Kun kort er deres Blomster-Liv, de komme ikke til nogen synderlig Udvikling, de fødes, forfølges og myrdes. Skulde dette vel være deres hele Bestemmelse. Nei! flere Philosopher antage jo at Dyrene ere udødelige, og de maae ogsaa være det« (92).

32.13 *Det niste Dyr, Myren*] jvf. Ordsprogenes Bog 6.6. – **25** *sudle*] smudsige, urene.

33.11 *konstig*] kunstfærdig. – **12-13** *at opfylde og formere*] l. Mos. 1.28.